

L'observació enigmàtica - Concurs

A continuació vos presentam la tercera de les imatges enigmàtiques del concurs d'identificació 2011.

Vos recordam que en aquest joc us presentam una instantània d'un aucell amb una postura o una perspectiva estranya que en dificulti la identificació. Però ATENCIÓ!, identificar-lo correctament és possible, sempre que us fixeu en la informació i detalls que podem obtenir de la fotografia: plomes de la cua, de parts de les ales, colors dels mirallets, marges d'ales o cua, carpó, detalls de l'hàbitat,... qualsevol cosa que es vegi pot ser una bona pista i la suma de totes us podrà dur a la identificació correcta de l'exemplar.

Els participants ens han de fer arribar les respostes al nostre correu i, a final d'any, d'entre les persones que encertin el resultat de les 4 fotografies (ja només en falta una) seleccionarem un guanyador o gua-

nyadora. Aquesta persona s'endurà com a premi un magnífic lot de llibres sobre ornitologia. La vostra resposta a l'enigma l'heu de fer arribar per correu electrònic a l'adreça ornitologia@gobmallorca.com, indicant al camp "assumpte" el text "concurs d'identificació" i, dins del missatge, ens heu d'indicar el vostre nom i llinatges i el nom de l'espècie en català, castellà o anglès, seguit del seu nom científic.

Primavera 2011

Hivern 2011

Com podeu imaginar, per a cada enigma només es pot enviar una resposta per participant.

Com que som molt bona gent, donam una nova oportunitat als desistats que no enviaren la resposta als anteriors dos enigmes, per tal que puguin enviar ara les tres respostes.

Estiu 2011

La fotografia es va realitzar dia 18 d'octubre de 2009 al municipi de Muro. Aquest és el repte que us presentam.... sabríeu identificar aquest aucell?

Animau-vos a participar !

Enviau la solució a ornitologia@gobmallorca.com

I aquí, què hi veus?

Què ens diuen els detalls de la imatge sobre aquest aucell?

Per Pere J. Garcias

1 El bec punxegut i fort ens indica que és un membre de l'ordre dels piciformes. Malgrat tot, no és tan fort com per poder fer forats als troncs dels arbres.

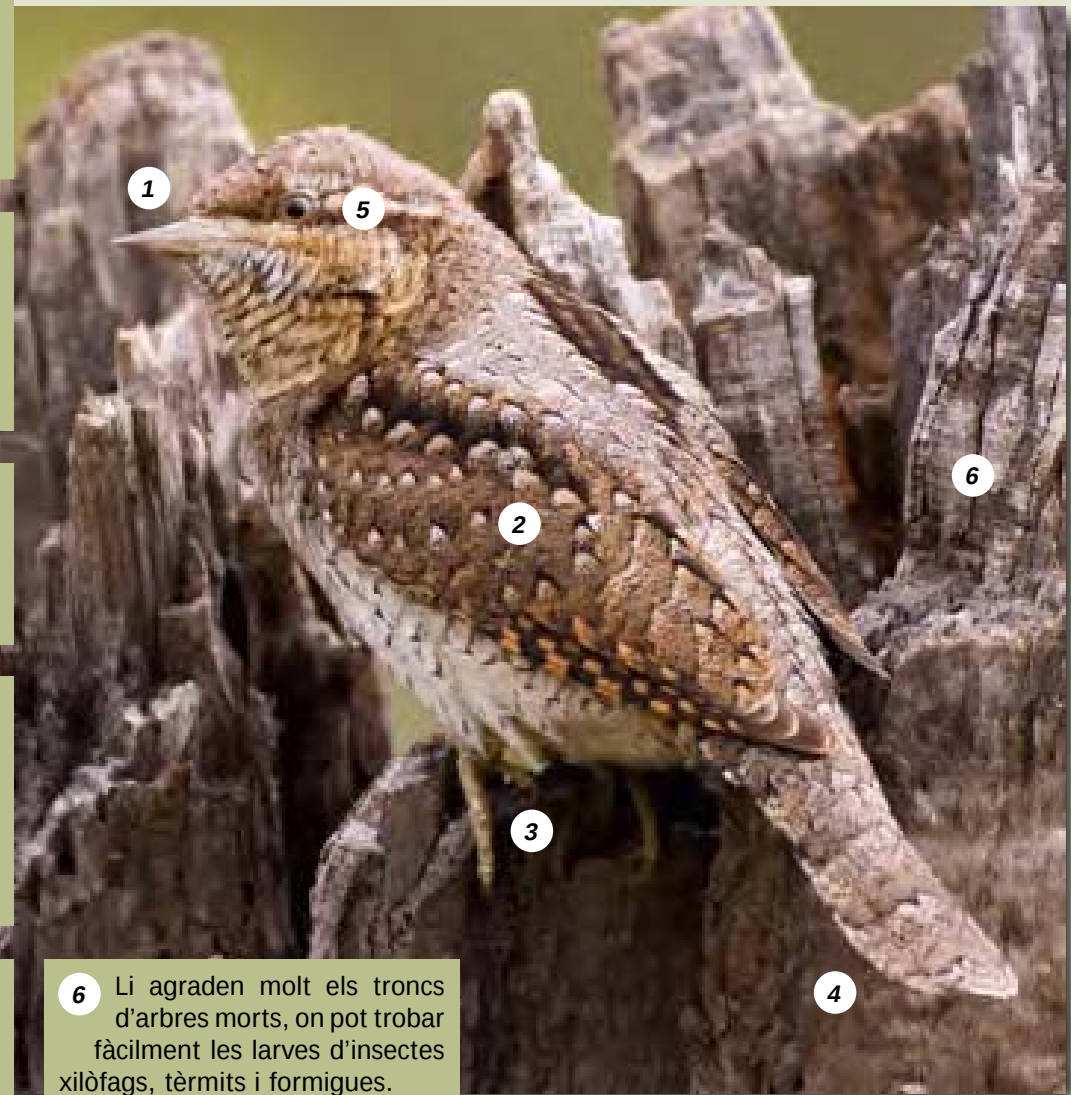
2 El color general de la llueia és marró i gris amb un dibuix semblant a l'escorça de certs arbres, el que fa que sovint passi desapercebut quan hi està posat.

3 Com els cuculiformes i els psitaciformes, entre d'altres, té un peu zigodàctil, és a dir, dos dits dirigits endavant i dos endarrere.

4 Té la coa com els passeriformes i no endurida com la dels seus cosins els picots i, per això, no es pot recolzar en ella quan grimpa pel tronc. De fet, el formiguer no grimpa mai a l'estil dels picots.

5 L'ull color caramel·lo ens indica que és un exemplar adult, ja que els joves tenen l'iris grisós.

6 Li agraden molt els troncs d'arbres morts, on pot trobar fàcilment les larves d'insectes xilòfags, tèrmits i formigues.

El formiguer, *Jynx torquilla*

Avui parlarem d'una au poc coneguda entre la pagesia. És el formiguer. El nom genèric ve del llatí *Iunx* i, aquest, del grec *iugx*, a través de la forma *iugè*, crit de dolor de certs rèptils i *iuzò*, emetre crits aguts o brunzir com les abelles. Tots aquests noms es refereixen als crits que emeten els polls quan se senten amenaçats. Aquesta conducta és comuna a moltes aus que crieu dins forats. De fet, Linneu l'anomenà *Yunx* i, no se sap ben bé com, canvià a *Jynx*. El nom específic *torquilla* ve del verb llatí *torquos*, torçar, i fa referència als moviments del coll quan se sent amenaçat. Hi ha un segon origen, molt curiós, en el nom vulgar en anglès antic. És el de guia o missatger de cucui. Potser al·ludeix al fet que arriben abans.

Sobre el nom *Iunx* hi ha una llegenda que, com totes, és deliciosa. Sembla que Iunx era filla de Pan i Eco i donà a beure a Zeus un filtre d'amor perquè seduís Io, una sacerdotessa d'Argus. Hera, l'esposa ultratjada de Zeus (que sembla mentida que encara no hi estigués acostumada, sabent com era el seu marit de femellut) s'empenyà i convertí la desafortunada celestina en formiguer. A Io no li anà millor i Zeus la convertí en una vedella per a protegir-la de la ira d'Hera quan aquesta s'ensumà que allà hi havia marro. Bé, deixant de banda els deus grecs, baixem de l'Olimp i analitzem els noms vulgars de l'au. Dels que fan referència al torcement del coll tenim: en castellà *torcecuello*, en italià *torcicollo*, en anglès *wryneck*, en

francès *torcol*, en portuguès *torcicolo*, en català *colltort*, en alemany *wendehals* (*wenden* torçar, *hals* coll), en danès i noruec *vendehals*, en neerlandès *draaihals* (*draaien* és girar) i en basc *lepizulia* (*lepo* és coll i *itzuli*, girar). Recollint l'origen de l'anglès antic en suec es diu *göktytta* i en islandès *gauktíta* (recordau que *gök*, *gaug* és el nom del cucui en els idiomes escandinaus). A Mallorca, amb formiguer i en gallec, amb *peto formigueiro*, es fa al·lusió a la seva alimentació. Tanmateix, no només menja formigues, però es veu que el comportament alimentari de l'au-coll cridava molt l'atenció i així en francès antic se l'anomenava *tire-langue*. Un altre nom recollit a les Balears és llenguerut...com si fos un camaleó, vaja. •